

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z RELIGII KATOLICKIEJ
w IV Liceum Ogólnokształcącym
im. Orłąt Lwowskich
w Gliwicach

Uczeń samodzielnie odpowiada za to, jaką partię wiedzy, umiejętności zdobędzie i jaka ocena zostanie ustalona na koniec semestru bądź roku szkolnego.
Rola nauczyciela polega na stworzeniu dobrych warunków dydaktycznych dla kształcenia i samokształcenia ucznia.

I. Podstawa prawna do opracowania Przedmiotowego Systemu Oceniania z religii katolickiej:

- Konferencja Episkopatu Polski, Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce, Wydawnictwo WAM, Kraków 2001.
- Konferencja Episkopatu Polski, Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce. Nowe wydanie, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010.
- Konferencja Episkopatu Polski, Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010.
- Komisja Wychowania Katolickiego, Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymsko-katolickiej w szkołach – www.katecheza.episkopat.pl
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie organizacji nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155 z póź. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie warunków oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 83, poz. 562 z póź. zm.).
- Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r., poz. 977).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. z 2020r., poz. 983).
- Statut Szkoły.

II. Cel oceniania.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z religii polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości, umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania oraz formułowania oceny.

Ocenę z religii ustala się w oparciu o kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze, realizując cele:

- a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
- b) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- c) pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju na poziomie intelektualnym i duchowym,
- d) systematyczne informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

III. Zasady oceniania:

1. Obiektywność – stosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – informowanie na bieżąco ucznia o wynikach jego pracy.
3. Instruktywność – wskazywanie na mocne strony oraz występujące braki w procesie uczenia.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Ocenianiu nie podlegają praktyki religijne.

IV. Formy, rodzaje, metody oceniania:

1. Analiza wstępna (diagnoza wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Analiza bieżąca (diagnoza w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Analiza końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia).
4. Analiza dystansowa (badanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu).

W ocenianiu stosuje się metody konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, umiejętność posługiwania się tekstem źródłowym, poprawna interpretacja tekstów biblijnych i teologicznych zgodnie z nauczaniem Kościoła Katolickiego, ćwiczenia praktyczne, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).

V. Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa chrześcijańska.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni (ocena z wagą 3).

Ponadto kartkówki, ich zakres obejmuje nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy (ocena z wagą 2).

Pisemne prace kontrolne są po sprawdzeniu przez nauczyciela omawiane, są one do wglądu ucznia. Uczeń uzyskuje informację o ocenie w dniu zwrotu prac pisemnych.

W przypadku nieobecności ucznia, informacja taka udzielana jest w terminie ustalonym w porozumieniu z nauczycielem.

Rodzice/prawni opiekunowie mają wgląd w prace swojego dziecka po uprzednim uzgodnieniu terminu z nauczycielem. Rodzice lub opiekunowie mogą uzyskać informacje na temat ocen dziecka podczas zebrań z rodzicami/konsultacji w szkole.

2. Odpowiedzi ustne dotyczące materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji (waga oceny 1).
3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp. (waga oceny 1).
4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco (waga oceny 1 lub 2).
5. Ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej (waga oceny 1).
6. Każdy uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego i uzupełniania kart pracy. Zeszyt przedmiotowy sprawdzany jest podczas odpowiedzi ustnej i według decyzji nauczyciela. Jeden raz w semestrze podlega kompleksowej ocenie (waga oceny 2).

7. Przygotowanie do poszczególnych katechez (waga oceny1).
8. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych oraz tekstów źródłowych (waga oceny 1).
9. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych (waga oceny 2).

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny częściowe.

Uczeń może jeden raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji oraz dwukrotnie zgłosić brak zeszytu/zadania, co zostaje odnotowane w dzienniku. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie lub brak zeszytu/zadania na początku lekcji w trakcie sprawdzania listy obecności.

W ustalaniu ocen ucznia, który przedstawił orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej stosuje się zalecenia zawarte w niniejszych dokumentach.

VI. Co do ustalenia poszczególnych ocen stosuje się zasady zawarte w Statucie Szkoły

Oceny częściowe, semestralne i końcoworoczne według skali:

- celujący (6),
- bardzo dobry (5),
- dobry (4),
- dostateczny (3),
- dopuszczający (2),
- niedostateczny (1).

Przy zapisie dopuszcza się stosowanie plusów i minusów. Cztery „+” skutkują wystawieniem oceny bardzo dobrej, a cztery „-” to ocena niedostateczna.

VII. Kryteria ustalania ocen:

1. Wymagania ponadprogramowe

Warunki uzyskania oceny CELUJĄCEJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami, umiejętnościami wykraczającymi poza program, wymagania edukacyjne z religii dla danego poziomu edukacji. Praca ucznia jest oryginalna, twórcza i samodzielna.
- Prezentuje wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ, rozumie je.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową.
- Angażuje się w prace pozalekcyjne.
- Uczestniczy w różnorodnych konkursach, olimpiadach wiedzy religijnej o różnym zasięgu.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Poznane prawdy wiary stosuje w życiu, jego postawa chrześcijańska nie budzi zastrzeżeń.
- O ocenie celującej mogą decydować również inne indywidualne osiągnięcia ucznia.

2. Wymagania dopełniające

Warunki uzyskania oceny BARDZO DOBREJ

Katechizowany:

- Jest świadkiem wyznawanej wiary.
- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii; osiągnięcia ucznia należą do złożonych i wymagających samodzielności.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ; wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się pełną znajomością pacierza, prawd wiary, dogmatów oraz nauczania i Tradycji Kościoła Katolickiego.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii; jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Jego postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- O ocenie bardzo dobrej mogą decydować również inne indywidualne osiągnięcia ucznia.

3. Wymagania rozszerzające

Warunki uzyskania oceny DOBREJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi, wiele umiejętności ma charakter złożony i samodzielny.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska wskazane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych podanych przez nauczyciela.
- Podczas wypowiedzi nie popełnia rażących błędów merytorycznych.
- Wykazuje się dobrą znajomością pacierza, prawd wiary, dogmatów oraz nauczania i Tradycji Kościoła Katolickiego.
- W zeszycie posiada wszystkie notatki i prace domowe.
- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii. Jest zainteresowany przedmiotem.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.
- Stara się być aktywny podczas lekcji.
- O ocenie dobrej mogą przesądzić także inne indywidualne osiągnięcia ucznia, kwalifikujące go do tej oceny.

4. Wymagania podstawowe

Warunki uzyskania oceny DOSTATECZNEJ

Katechizowany:

- Wiadomości i umiejętności ucznia są na poziomie podstawowym przewidzianym przez programem nauczania; wiadomości i umiejętności należą do przystępnych, o średnim stopniu złożoności i wystarczą do pomyślnego dalszego uczenia się.
- Opanował i prezentuje łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności przewidziane programem. Popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, które łączy w logiczne związki.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Przy pomocy nauczyciela potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych.

- Wykazuje się podstawową znajomością pacierza, prawd wiary, dogmatów oraz nauczania i Tradycji Kościoła Katolickiego.
- W jego zeszycie występują sporadyczne braki notatek, prac domowych.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- O ocenie dostatecznej mogą przesądzić także inne indywidualne uwarunkowania danego ucznia.

5. Wymagania konieczne

Warunki uzyskania oceny DOPUSZCZAJĄCEJ

Katechizowany:

- Opanował elementarne wiadomości i umiejętności programowe przewidziane dla danego etapu edukacyjnego; są to wiadomości i umiejętności bardzo proste i praktyczne.
- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień oraz brak podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy.
- Prowadzi zeszyt.
- Ma problemy ze znajomością pacierza, prawd wiary, dogmatów oraz nauczania i Tradycji Kościoła Katolickiego.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii i treści wiary.
- O ocenie dopuszczającej mogą przesądzić także inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia.

6. Ocena niedostateczna

Ocena NIEDOSTATECZNA

Katechizowany:

- Wykazuje rażący brak wiadomości programowych przewidzianych na dany poziom nauczania.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień, nieumiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi zastosować zdobytej wiedzy, ani w teorii, ani w praktyce, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia bardzo liczne i rażące błędy.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza, prawd wiary, dogmatów oraz nauczania i Tradycji Kościoła Katolickiego.
- Nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję.
- Niestosownie zachowuje się na lekcji.
- Wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu oraz wartości religijnych.
- Opuszcza lekcję religii.
- O ocenie niedostatecznej mogą przesądzić także inne indywidualne cechy, postawy i braki obserwowane u ucznia

VIII. Rezygnację z uczestniczenia w nauce religii.

Rezygnację z uczestniczenia w nauce religii składają rodzice/prawni opiekunowie dziecka lub – w przypadku ucznia pełnoletniego – on sam wychowawcy.

Rezygnacja z uczestnictwa w zajęciach z religii może nastąpić w każdym czasie i traktowana jest jako zmiana oświadczenia, o której mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36 poz. 155 ze zm.).

- W przypadku zwolnienia ucznia z zajęć z religii na podstawie zmiany oświadczenia, uczniowi nie ustala się odpowiednio ocen śródrocznych i rocznych, a w dokumentacji

przebiegu nauczania nie dokonuje się żadnych wpisów.

→ W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36 poz. 155 ze zm.), w klasie programowo wyższej, uczeń może być objęty nauką religii.

→ Pozytywną ocenę roczną z nauki religii może otrzymać ten uczeń, który w klasie programowo niższej został sklasyfikowany i otrzymał pozytywną ocenę roczną.

→ Ocenę pozytywną z poprzedniego roku nauczania uczeń może uzyskać, o ile uzupełni braki w sposób uzgodniony z nauczycielem religii.

W takim przypadku, przy ustalaniu ocen śródrocznych i rocznych, nauczyciel uwzględnia również te oceny bieżące, które uczeń uzyskał w wyniku uzupełniania braków.

Gdy uzupełnienie braków nie jest możliwe, uczeń może być objęty nauką religii w kolejnym roku szkolnym, po przystąpieniu do egzaminu klasyfikacyjnego wyznaczonego przez dyrektora szkoły.

oprac. Małgorzata Sikora